

Čj.: USTR – 712/2013

Praha, 12. června 2013

Počet listů: 7

Přílohy: 1/1

Zápis z 1., ustavujícího jednání Vědecké rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo konání: 12. června 2013, 14.30, Siwecova 2, Praha 3

Přítomni:

Vědecká rada: Zdeněk Beneš, Muriel Blaive, Milan L. Hauner, Michal Pehr, Petr Pithart, Adrian Portmann - von Arburg, Vilém Prečan, Jan Rataj, Karel Vodička, Vojtěch Vlček, Tomáš Vrba

Vedení ÚSTR: Pavla Foglová, Zdeněk Hazdra, Michael Pelíšek

Omluveni: Peter Bugge, Ladislav Cabada, Cathleen M. Giustino, Oldřich Tůma

Hosté (členové Rady ÚSTR): Emílie Benešová, Jan Bureš, Lukáš Jelínek, Petruška Šustrová, Michal Uhl

Zápis vyhotovil: Pavel Ryjáček

Program:

- 1. Úvod a přivítání členů VR a hostů**
- 2. Volba předsedy a místopředsedy**
- 3. Jednací řád VR**
- 4. Předpoklady pro práci VR**
- 5. Intenzita, dělba a styl práce**
- 6. Malá evaluace**

7. Pracovní skupiny

8. Plán činnosti Vědecké rady

9. Došlá korespondence

10. Tematická orientace ÚSTR

Ad 1)

Úvodní část jednání vedla ředitelka ÚSTR Pavla Foglová. Ta nejprve přivítala přítomné členy VR.

Proběhlo „představovací kolečko“ všech členů VR, na přání V. Prečana obsáhlejší (60 minut).

Na žádost M. Haunera a V. Prečana se podrobněji představili také Pavla Foglová a Zdeněk Hazdra.

Pavla Foglová požádala všechny členy VR o podpis smlouvy o spolupráci.

Pavla Foglová předala řízení V. Prečanovi jako nejstaršímu členu VR.

V. Prečan formuloval základní zásady jednání VR: v souladu s Jednacím řádem budou i dál neveřejná, výstupy pro veřejnost by měly být pouze písemné. Zapisovatel si může dělat zvukový záznam pro svůj účel, ale ten se po vyhotovení zápisu smaže.

Zápisy budou obsahovat souhrn doporučení, na kterých se VR shodla. Kdokoli bude mít jiný názor než ten, který byl schválen většinou, má právo, aby jeho názor byl zaznamenán.

Ad 2)

V. Prečan navrhl, aby předsedou VR byl zvolen Adrian Portmann – von Arburg. Zároveň ocenil jeho intenzivní zapojení do současného dění kolem ÚSTR. Poté navrhl, aby místopředsedkyní byla zvolena Muriel Blaive.

A. Portmann svoji kandidaturu připustil s tím, že předsednickou funkci pokládá toliko za organizační a jako předseda by se maximálně snažil ve všech ohledech hledat konsensus.

Členové VR se vyjádřili na podporu této volby. P. Pithart ocenil, že jde o kombinaci mladých historiků ze zahraničí, kteří nemají vazby na KSČ a mají vřelý vztah k této zemi. T. Vrba zdůraznil, že oba kandidáti mají zdravý odstup a nikdo je nemůže podezírat z politické hry.

V. Prečan připomněl, že mandát VR z praktických důvodů skončí s koncem funkčního období ředitelky Foglové, takže jde o perspektivu do jara.

Proběhla debata o kompetencích předsedy a místopředsedy VR. Jejich role byla shledána především v rovině koordinační a moderátorské.

Předsedou VR byl zvolen Adrian Portmann – von Arburg.

Hlasování: 10 pro (kandidát se zdržel).

Místopředsedkyní VR byla zvolena Muriel Blaive.

Hlasování: 10 pro (kandidátka se zdržela).

Dále jednání pokračovalo pod vedením Adriana Portmanna - von Arburg.

Ad 3)

A. Portmann zdůraznil, že velmi důležitá věc je dálkový přístup na jednání VR pro mimopražské členy. Z. Hazdra ujistil, že od příštího jednání bude k dispozici.

Zápisy z jednání

Na návrh A. Portmanna proběhla debata o tom, jakou formou mají být schvalovány zápisy z jednání. Členové VR se shodli, že koncept má být zaslán všem, kteří se jednání zúčastnili, s možností do určitého termínu vyjádřit připomínky.

Usnesení: VR doporučuje Radě ÚSTR doplnění článku 7 Jednacího řádu takto: „Zápis vyhotovuje pověřený zaměstnanec Ústavu a schvaluje jej předseda Vědecké rady po připomínkovém řízení.“

Hlasování: 11 pro.

Jednání elektronicky

M. Hauner požádal o seznam e-mailových adres všech členů VR, včetně telefonů.

Navrhování programu

A. Portmann připomněl, že podle Jednacího řádu musí být program příštího jednání poslán všem nejméně dva týdny dopředu. Zároveň požádal, aby případné návrhy na změny posílali členové VR jemu nebo místopředsedkyni vždy co nejdříve předem.

Počet členů VR

Proběhla diskuse o počtu členů VR, například o stanovení požadavku lichého počtu. Členové se shodli, že by vedení Ústavu nemělo být svazováno konkrétním číslem.

Postupně byly probrány návrhy na změnu Jednacího řádu, tak jak byly uvedeny v pracovním návrhu programu.

Usnesení: VR doporučuje změnit Jednací řád VŘ takto:

- Vypustit bod 2.2 (odstavec o maximálním počtu členů VR)
- Upravit bod 5.1 doplněním textu do podoby „...může účastnit ředitel Ústavu nebo jím pověřená osoba, 1. náměstek ředitele Ústavu, členové Rady Ústavu“...
- Upravit bod 5.3 do podoby „...K platnosti usnesení Vědecké rady je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech přítomných členů“...
- Upravit bod 5.7 v závěrečné větě do podoby „...Ředitel Ústavu nebo jím pověřená osoba, 1. náměstek ředitele Ústavu nebo člen Rady Ústavu“...
- Změnit bod 7.2 (viz výše, bod 3. „Zápisu z jednání“)

Přijato bez hlasování.

Ad 4)

Pavla Foglová a Zdeněk Hazdra představili Vědecké radě zaměstnankyni Ústavu Evu Kubátovou, která postupně převezme agendu rady. Do té doby bude tuto funkci vykonávat Michael Pelíšek, ředitel Kanceláře ÚSTR.

Kompetence VR

A. Portmann a V. Prečan formulovali kompetence VR jako poměrně široké: měla by se vyjadřovat ke všem odborným otázkám ÚSTR včetně vzdělávacích či popularizačních programů. Vynechávají se pouze otázky rozpočtové a personální (s výjimkou názoru na

kvalifikaci pracovníků). Zároveň se však nejedná o rozhodovací pravomoci: VR je jen poradní orgán, nemůže Ústav řídit. Je však nezávislým orgánem, který může mít jiný názor než vedení ÚSTR.

Přijato bez hlasování.

Podklady potřebné pro VR

A. Portmann a V. Prečan připravili seznam potřebných dokumentů pro VR. Na návrh A. Portmanna byl doplněn ještě o redakční statut časopisů Paměť a dějiny a Securitas Imperii.

Přijato bez hlasování.

Zásady spolupráce s médii

Proběhla debata o tom, za jakých okolností může tiskový mluvčí dávat novinářům informace z jednání VR.

Usnesení: Zveřejňovat informace o jednání Vědecké rady lze v průběhu jednání jen výjimečně, po předchozím schválení.

Hlasování: 9 pro, 2 se zdrželi.

Z. Hazdra připomněl, že VR je poradní orgán, po kterém se nežádají mediální výstupy.

Usnesení: Členové VR se nemusejí vyhýbat individuálním vystoupením v médiích, měli by však odpovědně sledovat zájem VR jako celku.

Přijato bez hlasování.

Ad 5)

A. Portmann navrhl častější jednání než dvakrát ročně. V debatě zazněla shoda, že k tomu není třeba měnit Jednací řád.

Usnesení: Vědecká rada má zájem aktivně se podílet na posuzování pracovní činnosti ÚSTR a bude se v plénu scházet častěji, než požaduje Jednací řád – pokud možno čtyřikrát v průběhu dvanácti měsíců.

Hlasování: 10 pro, 1 proti.

Ad 6)

Z. Hazdra požádal VR o to, aby do podzimního schvalování plánu činnosti (v říjnu) zaujala stanovisko k jednotlivým projektům Ústavu.

Členové VR se shodli, že příprava k tomu musí proběhnout neprodleně.

Usnesení: Vědecká rada bude realizovat malou evaluaci podle přání Ústavu.

Hlasování: 10 pro, 1 se zdržel.

Ad 7)

A. Portmann a V. Prečan formulovali jednotlivé úseky agendy ÚSTR, k nimž by se měli přiřadit garanti nebo pracovní skupiny.

Usnesení: Vědecká rada počítá s vytvářením pracovních skupin.

Přijato bez hlasování.

Skupina pro velkou evaluaci

Z. Hazdra ujistil členy VR, že s náklady na velkou evaluaci počítá ÚSTR v rozpočtu pro příští rok.

V. Prečan navrhl jako zkušeného koordinátora O. Tůmu.

K přípravě programu velké evaluace byla navržena skupina ve složení Tůma, Blaive, Beneš.

Skupina pro odborný výzkum

Z debaty vyplynulo, že by se tato skupina měla podílet na obou evaluacích, ale bude se zaměřovat i na konkrétní základní výzkum a jeho výstupy.

Navržena skupina ve složení: Vlček, Vodička, Pithart, Rataj, Pehr.

Skupina pro vzdělávací činnost (včetně výstav a popularizačních přednášek)

Navržena skupina ve složení: Beneš, Vlček, Vrba, Pehr.

Skupina pro digitalizaci a zpřístupňování pramenů

Z. Hazdra připomněl, že vedení ÚSTR na základě usnesení Rady ÚSTR k tomuto problému sestavilo interní komisi, která do konce června má podat první zprávu o průběhu digitalizace.

Členové VR se shodli, že pracovní skupina se v tomto případě naváže na ústavní komisi.

A. Portmann slíbil, že k účasti v této pracovní skupině přizve členy VR, kteří se nezúčastnili tohoto jednání.

Navržena skupina ve složení: Portmann + někdo z členů, kteří momentálně nejsou přítomni.

Skupina pro zvyšování kvalifikace pracovníků Ústavu

Navržena skupina ve složení: Hauner, Beneš.

Skupina pro metodologii práce s prameny

V. Prečan zdůraznil, že jeden z úkolů Ústavu je, aby dokázal klasifikovat prameny bezpečnostních složek a připravil metodologii práce s prameny.

Podle Z. Hazdry ÚSTR počítá s podílem na vzniku příruček na toto téma. Měly by být určeny i nejširší veřejnosti.

Navržena skupina ve složení: Blaive, Hauner, Rataj, Prečan.

Skupina pro mezinárodní spolupráci a informaci

A. Portmann formuloval jeden z cílů: na webu ÚSTR by měly být kvalitní informace o činnosti podobných ústavů v zahraničí.

Navržena skupina ve složení: Portmann, Hauner, potenciálně C. Giustino.

Skupina pro bibliografii

Navržen garant: Prečan.

Ad 8)

Členové VR se shodli, že jednotlivé pracovní skupiny začnou působit už během léta, v rámci malé evaluace.

Workshopy týkající se jednotlivých projektů by měly proběhnout v srpnu. V září by členové VR měli formulovat svá doporučení, aby je vedení ÚSTR stihlo zapracovat do plánu práce pro příští rok. Ten bude Rada ÚSTR projednávat v říjnu.

Už 25. června proběhne workshop věnovaný tématu digitalizace a zpřístupňování pramenů.

A. Portmann navrhl, aby další konkrétní termíny byly sjednávány prostřednictvím internetového nástroje Doodle.

Z. Hazdra vyslovil souhlas s tím, aby se členové VR při své práci (v souvislosti s workshopy k projektům Ústavu) scházeli se zaměstnanci ÚSTR i bez přítomnosti vedení.

Detaily malé evaluace

Proběhla rozprava o tom, kdo se má účastnit malé evaluace. Budou to všechny pracovní skupiny.

Výsledkem malé evaluace bude prohlášení Vědecké rady, které VR schválí na druhém zasedání (v září).

Podklady ke všem projektům by měli dostat všichni členové VR.

Usnesení: Během léta budou pracovat pracovní skupiny VR v rámci malé evaluace. Ty by měly v oblastech svého působení předem připravit návrhy vyjádření či doporučení, které by pak byly redigovány v plénu na 2. zasedání (během září) a po schválení by tvořily závěry malé evaluace, formulované v rámci prohlášení VR.

Přijato bez hlasování.

Detaily velké evaluace

A. Portmann upozornil, že velká evaluace by měla být koncepčně a organizačně připravena do konce roku 2013. Na jaře 2014 by měly být k dispozici výsledky.

Z. Hazdra řekl, že zatímco malá evaluace má reflektovat aktuální stav a měla by se promítnout do plánu práce, velká evaluace má reflektovat celkovou činnost Ústavu a určena by byla zřejmě pro nového ředitele.

Členové VR se rozhodli s podrobnostmi vyčkat na stanovisko O. Tůmy.

Ad 9)

Členové VR se shodli, že VR není veřejný orgán a není připravena na to, aby ve velkém odpovídala na případnou korespondenci.

Ad 10)

Vzhledem k tomu, že jde o velmi důležitý bod, shodli se členové VR, že ho kvůli nedostatku času nelze již probírat v rámci dnešního zasedání.

Usnesení: Členové VR si do konce června 2013 vzájemně pošlou svoje představy tematické orientace ÚSTR v rozsahu přibližně 2000 znaků. Reagovat na jednotlivá vyjádření ostatních budou až v moderované debatě na 2. zasedání pléna VR.

Přijato bez hlasování.

V závěru A. Portmann upozornil, že příští plénum bude mít velmi náročný program: schválit výsledky malé evaluace (redigovat prohlášení VR) a probrat otázky tematické orientace ÚSTR.

Za Vědeckou radu schválil její předseda:
Adrian Portmann – von Arburg v. r.